

СКОРОТЕЦА.

(*Courier.*)

Число 20.

Четвртакъ 11 Марта 1843.

Год. II

ОДПЪВЪ

Г. Онисиму Николићу

и Одпоздравъ

Младимъ Войничомъ Княза Карађорђевића.

Wenn du tadest mit Grund, nützet dein freundlicher Sinn
Wenn du fälschlich lobst, schadet dein freundliches Wort.
Thales von Milet.

Ой Шериде чуйте молбе мое
За спѣвъ ми дайте смѣлый видъ и духъ,
Да кадъ предъ Србствомъ Србынъ Србу пое
И одпѣвъ слади наклонный слухъ,
Ерѣ млади Србљи младо зриѣ брое
Премъ стары траже ранно душний крухъ;
Но када стыдною садъ веѣтъ венацъ плету,
То совершенства баръ ѣу тражитъ мету.

Изъ Сербіе - гди б'яху нек'да и я
Гди садъ слобода диже къ небу летъ,
Крозъ свою вредность коя славомъ сія
И коіой цвета сталне среѣне цветъ.
Изъ Сербіе — гди Баніянъ веѣтъ клія
Да спреми ладъ за цео србскій светъ.
Изъ Сербіе ми стиже поздравъ првый
Шакъ одпоздравъ и самъ у перо врви.

Непрезри дакле Пѣвче изливъ грудій
Но поздрави ми тамо србскій родъ.
Некъ отечество брани одъ злы людій
Да небы крозъ ныи было Ерис' плодъ,
А Ты на гусламъ сйина дѣла гуди
И тако крчи путъ за Генійнъ ходъ;
Ерѣ што за Србство цео светъ іошѣ знаде
Том' есу криве — гусле и Балладе.

Некъ христіанскій духъ му дѣла прати
Мануфактурма дайте найпре створъ;
Ерѣ само тако землѣдѣлство цвати
И трговини отвора се шоръ.
То троединство согласно ѣе дати
Да съ душногъ ока роду спадне флоръ;
А да е желя ова моя чиста
То читай Крауса, *) читай славногъ
Листа. **)

За Срб- Юнаке роѣене ми майке
Такоѣеръ буди поздравъ срдца могъ,
Да противъ тогъ, што Срблѣ дѣлу шайке
(У духу едны!) сеѣаю се свогъ.
А Тебы Пѣвче праштамъ оне байке,
Гди Срб- Омиромъ Твой ме зове слогъ;
Ерѣ не'стижанъ е Омиръ — грчкій слепацъ —
Спрамъ когъ е србскій слепацъ и я —
тепацъ. ***)

У Ковачици 2. Фебр. 1843.

А. Андрић ц. к. У Лайт.

*) Das christliche Staatsprinzip von Anton Edlem von Krauß,
k. k. Hofrath etc. Wien 1842, 2te Auflage.

**) Das nationale System der politischen Oekonomie vom Dr.
Friedrich List. Stuttgart und Lübingen 2te Auflage 1842

***) Овако изгледаше одъ речи до речи мой Од-
пѣвъ, кадъ самъ га я по жельи Г. О. Ни-
колића за С. Н. Листъ печатиѣ ради послао.
Я самъ се надао, да ѣу сочиненіе вѣрно пе-
чатано читати, или да ѣе се оно одъ печатиѣ
одвратити и мени натрагъ послати. Но како
се горко преваримъ, кадъ у С. Н. Листу ч.
7. одъ ове године, на момъ сочиненію видимъ
стогъ закрпа, хиляду конаца, а у место бла-
гогласія смѣле „ottave rime“ иѣко уво пара-
юѣе урликанѣ, праву карикатуру и Сатиру на

ПУТОВАНЬ СРЕЗНЬВСКОГО ПО СЛАВЕНСКИМЪ ЗЕМЛЯМА.

Чесска и Моравска.

(к о н а ц ъ)

У Бауцену само нѣколико дана мого заостати, да посмотримъ чесске рукописе, кое самъ у Херсфордичкой книжници нашао быо. Некои се међу њима находе, кои су за чесску повесть одвећъ знаменити и нуждни. У книжевномъ прирзрению два су многозначећа рукописа на пергаменту изъ 15 века. Еданъ одъ њи, дѣло Хусса (катилизисъ о толкованю не-

божествену вѣштину стихотворства, кое я еданъ путь већъ подъ моимъ именовъ трипти немогу. Г. О. Павловићъ и пре е моя сочиненія на истъи начинъ кварю, као н. п. „Моћъ любви“ у Лѣтопису 1843. и „Поздравъ изъ Лике Высокопреосвященѣйшему Г. Єписк : Є. Иоанновићу“ у ч. 19 С. Н. Л. 1841. збогъ чега самъ му я подъ 18. Юниомъ 1841 (п. р.) приватно мое негодованіе са молбомъ изъвѣо, да онъ у мое стихове кромѣъ найкраинѣъ нужде недира. О поремеѣеномъ численю „Надписа., у ч. 34. и 36. и о юштѣ досадѣ неставившемъ рѣшеню Палиндрома“ у ч. 3. С. Н. Л. одъ 1842 нећу, као ни о другимъ сочиненіама ништа ни да рекнемъ, исто тако ни о сѣвѣу и писму Г. О. Николића, гди е у првомъ после рѣчи „Сѣвѣ“ стояло „надобычномъ Србиѣвцу“, премда се я за таквогъ недржимъ, а у второмъ е стояло после; Благор : Г. Поручикъ „Забаво наши чисти срдца“. Нећу далѣ ни о распри са Г. Петромъ Иоанновићемъ да рекнемъ, у кою ме е крозъ недозвољно печатанѣ нѣкогъ за печатно несходногъ приватногъ писма довео, на кое она, у крчми вальда, а не у храму Естетике, прављѣна „Одповѣдка“ изише, и на кою я изъ презрѣнія ни одговорю писамъ, особото зато, што мѣ е слымъ, да самъ съ дѣломъ опровергао досадѣ е свако „блебетанѣ“, кое дакле едино само у „Одповѣдки“ блажене памети! остае. Међу остимъ драго ми е, да е овай Господинъ изъ

дельны Евангелія) по приметби едной сачинѣнъ е године 1412 и подъ надзыранѣмъ самогъ Хусса преписанъ, као што се изъ правописа и на многимъ местима придоданы списанія, а особито кодъ толкованя Евангелія видити може. Може быти, да е овай рукопись и самога Хусса. Другій око 1420 год. писаный рукопись садржава осимъ увода у прозу и стихове целу до данасъ юштѣ непознату певаню. Сачинитель, кои парти Хуссита принадлежи, предъ Богомъ се тужи на чесску круну Унгарскогъ краля Сигисмунда и на константискій Црквеный саборъ, а после у име Чесске круне сурову Сигисмунда Регименту, и пороке Чесскогъ племиѣства описуе. Ово се види изъ едного разговора, помеђу Вароши и Кутемберга, кои садржай целе певаніе износи: Прагъ криви

илирскогъ рата доста здравъ се кући вратио, зато не вальда садъ и самъ увидити моћи, тро е одъ насъ два у смотреню Србства и Илирства право имао.

Хвала дакле Богу, да више монопола у журналистики немамо (мимогредъ да рекнемъ, камо срећа, кадъ бы се и „Любитель просвѣщенія“ на већу ползу рода у часопись претворити хтео!) и да имамо Скоротечу, у коемъ мой „Одѣвѣвъ вѣрно препечатати дати могу, пунъ увѣренія, да не ѣговъ почитаемый Г. Учредникъ праведни быти, и да не речени Одѣвѣвъ са овимъ примѣчаніемъ у свое листове вѣрно ставити. У будуће пакъ, за избећи свакомъ зломъ миѣнио разумны читателя о мени и стихотворству, и за имати миръ, принужденъ самъ изъвѣити, да я кромѣ посланогъ, за С. Н. Листъ никакве прилоге шилати нећу, него ѣу се трудити, да проча наша повремена списанія, по могуѣству подпомогнемъ „одъ Пеште дажъ да черне Горе“, а не само обратно.

На 2. Марта 1843.

А. Андрићъ.

брегъ, а овај се правда. Певанія, која е већ као повстическій производъ знатна, јоштъ више у призрению историчномъ служи као матеріялъ стана стварій у почетку 15 века. Сада оставимъ са Смолеломъ Бауцену и продужимо путъ крозъ Лужичку, кои ми е дуже, негъ што самъ науміо быо, трајо. Што самъ кодъ овогъ народа старославенскога и управо да рекнемъ русскога налазио, то самъ све већма одъ желѣ гинуо, да се болъ съ овымъ народомъ упознамъ, и текъ самъ онда Лужичку оставіо, кадъ самъ сва знаменитія места прошао, нрави имъ и преданія (традиціе) познавати научіо быо. — О лужичкимъ наречіама особито љу писати, где ће и о садашњимъ станію Лужичке литературе речъ быти. И самъ свуда народне песме и пословице скупљао и то съ већомъ брижљивошћу, што су до данасъ ове савеснымъ неизнате быле. Лужичани су на пѣсмама богати, него сви остали славенски родови, коѣ самъ до сада познавати могао, на и у самимъ њіовымъ правима више се сачувало него н. пр у чесскимъ.

Докле самъ по Лужичкой путовао, назио самъ и на тврдинѣ и гробове: одъ првы се у горной, а одъ други опетъ у дольной Лужичкой више налази. Гробови су одъ 1—3 хвата высоки, сви су скоро, као што су у Чесской, Моравской и Шлезкой округли, и у којима се понајвише урне съ различитымъ другимъ предметима одъ камена и бронзе налазе. Тврдинѣ, коѣ су до 25 — 100 корачая дугачке, скоро су све округле; неке су опетъ само у полакъ округле; неке су двоструке; но ни една ни е као што се у јужној Русији налазе. У њима се препова, много угљвля, пепела, зверски костію и каменити инструментѣ налази, као чекића, ножева и т. д. Кадъ самъ Лужичку оставіо, о-

тидемъ на баврѣ црне свраке, кои обкопъ има, и не разликуе се одъ лужички нимало. Пре него што бы се основно рећи могло, есу ли славенскогъ или другогъ чіегъ порекла, мора се јоштъ много коѣ шта прегледати и испитати. Коѣ се отуда види, што се 1) само онде налазе, где су Славени живели, или где живе. 2) Што се са многимъ чистимъ славенскимъ сказкама слажу; 3) Што іи сами Немци Виндскимъ обкопима называю (*Wendenschanzen*.)

Касно у всенъ доћемъ у Дрезду. Овде самъ се занимао између остали славенски рукописа са чесскомъ библиомъ одъ 14 века у Антикеновомъ кабинету са скупљанѣмъ одъ Вазана, и у приватномъ сабору библиотекара Клема наћемъ многе користне останке јзычки старожитностій. Кадъ се опетъ у Прагъ повратимъ, занимао самъ се са старомъ чесскомъ литературомъ, а после одемъ преко Брина у Вечъ. Овде подъ упунѣнѣмъ Вука С. Караѣића у србскомъ јзыку упражњавајући се, преправљао самъ се за путовањ по земляма јужногъ Славенства. Врло ми е жао, што нити времена, нити прилике имадо у турскомъ јзыку вѣжбавати се, будући е овога утокъ на западну половину Славена много ячій быо, него немачкогъ на Славене, кои у Немачкой живе.

(Ustland.)

МОЯ ПЫТАНЯ*)

одъ Потисскогъ Ученика.

Вы Г. Учредниче С. Н. Н. у истомъ чланку велите: „Две жалостне вѣсти пріймисмо, отъ кои не знамо, ко я намъ већу тугу задаю“. Ако се овде каква типографичка погрѣшка налази, то молимъ васъ,

*) Види Скоротечу 15 Чело.

да ю поправите; ерѣ у противномъ случаю запытати Васѣ морамъ, по коима Србскогъ языка правилама, овай слогъ,, „одъ кои незнамо, коя намъ већу тугу задаю,, право грађанско у книжеству нашемъ добити може? Исто тако мало ниже пишете: Вѣсти су ове една о негдашнѣгъ любвепуногъ намъ учителя, многозаслуженогъ Професора Г. Григорія Лазича, а друга о смрти, сердечнолюблѣногъ намъ ученика“ и пр. Ё ли овай вашегъ писаня начинъ, да сирѣчь предлогъ о безъ свогъ сущтвенногъ имена стаяти може, плодъ новигъ напредка книжевногъ, или в опетъ може бити погрѣшка типографичка, кажите ми. — Будући да вы далѣ бывшегъ Професора политички Права у Лицеуму Србско — Бѣоградскомъ Г. Георгія Петровића сердечнолюблѣнымъ вашимъ ученикомъ называте, то Васѣ наново запытати морамъ, да ми повѣстнице ради наше, преко новина ваши, явити не пропустите: у комъ в нарочно мѣсту, у комъ училишту и коє године покойный Политички Права Професоръ Г. Петровићъ вашъ ученикъ быо? Ово ми в збогъ нѣговогъ животописа одвећъ нужно и потребно. — Желимъ далѣ и то одъ Васѣ разумѣти, есу ли, и то по коимъ правилама правописа вашегъ ове рѣчи Ваше написане „одъ кои“ и на истомъ Листу „одъ Пеште“, Лазичъ и Караджићъ; ладный и тихий; срца и сердечнолюблѣногъ; обећавао и сообщити; оддареный и одушевленный, или су може бити и то све саме голе погрѣшке типографичке? —

У 4-томъ числу новина ваши и то на првомъ листу опетъ намъ на двѣ руке рѣчи предлагете: „целе и опредѣленія; будуште и завѣщати; истый и малимъ“. Молимъ васъ явите ми: бы ли могли млади у Кечкемету и по другима мѣстима учећи се Србљи, на овай вашъ

правописъ и книжевный языкъ сасвимъ ослонити се? —

Но далеко ми в чуднѣ и неразумителнѣ оно, у истомъ числу 14 Януарія печатано съ подписомъ „Изъ Засѣданія Матице Србске“ изненадно извѣстѣ, коє овако гласи: „Пешта. Книжевно содружество Матица Србска торжествовати ће празникъ Св. Савве у идућу свету недељу и на ово народно торжество усердно позываю се сви родолюбцы“. Урѣчима овыма не налазећи то, когъ в нарочно дана и године Матица Србска исто заключенѣ учинила, здраво двоумити морамъ, да в исто извѣстѣ изъ самогъ Протокола Матичиногъ преписано и извађено было. Ако ли пакъ иста сумня моя ту мѣста имала не бы, то се онда јоштъ више дивити морамъ, — — Я молимъ онога, кои в исто извѣстѣ Г. Учреднику србски народны новина печатаня ради предао, да и мене и многе друге исты новина читателѣ ясно извѣсти: по комъ праву онъ „празникъ Св. Савве“ ни зашто друго, до за одну матичину скупштину држи, кою по обстоятелству времена „Книжевно Содружество“ мѣсецомъ дана ранѣ, или каснѣ торжествовати може. —

(продуженѣ слѣдує)

ЕТЕЛРЕДО.

ОДЪ

Трѣстанскогъ Срболюба.

Оставши у младимъ годинама самъ свой господаръ, и наслѣдникъ кралѣвскогъ престола Н... преда се Етелредо коєкаквымъ невалялостима и пороцыма у коє млади люди, совѣта ничѣгъ неслушаюћи, к-томе подстрекавани тѣлеснымъ чувствама, лако пасти могу.

Еданъ данъ у лову намѣри се онъ на одну младу пастырку, пасућу свое стадо, кое красотомъ, и нѣжностью таки тронуть буде. Онъ као краль, ни є ни у сну санѣо, да неће намѣру свою испунити. Бєтъ, аль онъ напротивъ искуси, да є добродѣтель Етелвиѣина — овако се звала лєва пастырка — многовєћа, „него што єи є онъ икада вообразити могао. Сєда се онъ свакояко подувати, да є како у искушеніє доведе; ма ни нѣгове ласкаве рєчи, ни претворна умиљаваня, ни сами скупощѣни дарови, кое іой обећаваше, ништа му ни су помагали. Лѣпота Етелвиѣина упївсе нѣму и у сердце и очи. Лєгаюћи и устаюћи имао є само ню предъ очима, и о нѣой єдиной мыслию. Єдномъ рєчи: безъ нѣ ни є се нѣму никако живити дало. Найкашнѣ, видећи нѣно преобладано пєстољство, наумишнѣомъ по закону сочєтати се. Али како ће онъ себе с-овимъ понизити? Како ли ће узвести на престолъ єдну убогу сєлянку? Оваковимъ мыслима борію се онъ подуго, докле га на коначъ нѣгове страсти непреузму. Стваръ буде предложєна, и Етелвиѣа, кое є прво найумѣтнїимъ ласканїяма волю свою одрєкла, немогаше садъ одрєћи се узвышенїя, и новє среће, кое іой се изненада отворила.

Вєсма се рїєдко догађа, да нагло постигнуто узвышенїє, права срећа бєва. Етелвиѣа кајала се до малѣ збогъ промѣне свога станя, и жєлила на ново свое мѣсто рођєня, и свою сєлску простоту. Жєнидба Етелредина бєяше одъ цїєлогъ нѣгова кралѣвства куђєна и оговарана. Несрећна кральїца у средъ кралѣвскогъ двора презрена и одъ свою остављєна, проводила є у самоћи данє, цвѣтућегъ іой живота.

Ни є мало врієме постаяло, придобїє она своимъ мудримъ скромнимъ по-

ступанѣмъ цїєло дворянство. Сви є садъ облюбє, и стану нѣно благообразїє пофальвати; и на овай начинъ покаже се она топравъ сада као нѣова права кральїца, будући одъ свою припозната, и почитована. Но и ова срећа неможе се другачїє назвати, ванъ грѣа несрећа, кое є нѣой вєћъ приготовљєна бєма. Етелредо непостояна срдца младићъ, оладни прама нѣой, пренебрегне є, начєнши за другима гледати. Кроткодушна Етелвиѣа носила є дуго у своемъ срдцу тєшку жалостъ ову, свакояке начїє узалудъ кушаюћи, не бєли свога мужа одъ тога безпутногъ корака, икако одвратила: но кадъ види, да є онъ у таково што дубоко залазію, помєсли, єда бє нѣгово камено сердце барємъ са сузама и уздисанѣмъ тронула, сирота! ал' ни ово іой ништа ни є помогло, ванъ іошъ выше одмогло. Етелредо зѣрєски разярєнъ, каоно ти свакій опакогъ срдца човєкъ, заповєди ню у єданъ замакъ на вѣки затворити. — Туга, єцанѣ, и плачь, бєяху у овомъ заточєнію друнство, ове несрећнє кральїцє. Ова жєстока печаль одъ кое є нѣно нѣжно сердце иструнуло, ни є іой дала преживити ову несрећу. Она ядница, нити є у времєну свогъ заточєнїя, а дапачє ни онда, када су се дани тужногъ іой живота ко концу приближавали, ни є велїмъ, єднє рѣчицє крало за нѣгово безчовєчно дѣло пребацити, нити му є жалбомъ своїомъ, досађивати хотѣла. Єрѣ є нѣно препомнєно сердце вазда навадно бєло, диктирати іой само благає рєчи, и сладка израженїя. Текъ напослѣдакъ напише му єдно жаловитѣ писмо, и рекавши му с-истимъ „с- Богомъ остай“, растави се с-овимъ свѣтомъ у 20. годни цвѣтућегъ іой живота.

Крало дође гласъ, да є она умрла. Онъ приими и писмо нѣно, но са природнымъ нѣму варварскимъ равнодушїє-

бмъ, коє нехтедне ни отворити, но ба-
цы га међу остала своя писма. Нѣгова в
найвећа брига была, како ће са Принце-
зомъ Ђомомъ (у коє се образъ *Portrait* за-
любю бую), сестромъ Рихарда херцога
одъ Нормандіе у новый бракъ ступити.

(конаць слѣдує).

ПРИЛОГЪ КЪ БУДУЩОЙ ГРАМАТИКИ.

Отговоръ Г. А. Драгосавлѣвичу.

(на стр. 78, 1843. Скоротече).

Каже ал' ніє доказао Г. Драгосавлѣ-
вичъ, да властелинъ има у Числу Множ.
властели, ерѣ властелей у поуч. свят.
„а може-быти и у дипломама долази отъ
властель“ (*Sberhaupt*, погледай у Словарь)
и зато башъ, ерѣ на вѣй се окончава,
ков Г. Др. ніє знао, ерѣ ніє навео. Гра-
жданинъ, то већъ значи, да му в градъ
отечество као и селянинъ, то дакле ніє
противъ мене; душманинъ естѣ рѣчь тур-
ска, о којой овдѣ ніє вопрошь. —

Знати естѣ глаголь траютьега дѣй-
ствія, ерѣ има „я знамъ“ време насто-
яще, и то неће, мыслимъ, ни Г. Све-
тичь оспорити. — Вѣнчати пакъ естѣ гла-
голь соверш. дѣйствія, ерѣ се не може
казати: (шта дѣлашь? ево) вѣнчамъ,
него вѣнчавамъ, дакле вѣнчавати естѣ
траютьега дѣйствія. За видѣти и чути
казао в Г. С. Юанновичъ, свое мнѣніе,
(стр. 22. Скоротече 1843.) „да су обоєга
вида“ како што и есу. —

Играти значи кодъ насъ *tanzen*, а
играти се *spielen* а сиграли ништа: е-
но доказателства у пѣсми: ко се съ нѣ-
ме игра, и врани се коньи играю и пр.
а можда бы то и Г. Вука словарь пока-
зао, но я га овдѣ немамъ. Серблинъ со-
южава предлогъ с: спити, стући, али
рѣдко съ глаголы, кои починю съ и, н.

пр. сићи, пакъ и ово не значи: *mitgehen*,
него *absteigen*; тако и овдѣ ніє ништа
доказано отъ стране противне, зато.
дѣца нею се смѣти играти, но нећею
се сиграли. А игра коня Реля отъ па-
зара, значи дѣйствително: т. е. чини
га играти.

Внѣшность в болѣ по мышленю
С. К. а спомяшность по суду А. Драгос.
дакле свакомъ свое — овдѣ бы се мо-
гло запытати: кадъ оће, да се каже: ва-
ность, зашто се не каже: спомяшность?
и, ніє ли болѣ казати внутренность него
унутарность (стр 243. — 1842 Скоротече.)

Глаголи се не могу писати съ не
скупа (кои хоће правилно да пише, а
кои правилно неће, онъ може, како хо-
ће:) ерѣ тако и други народи око насъ
чине. За не тѣе зато вказано „мыслимъ,
да се може скупа написати“, ерѣ се
слива не съ глаголомъ; ће по себи о-
бычно не употреблява се развѣ сложено
съ другима, не каже се: я ћу, *) (но
кажемо сложено: я ћу иги). Овдѣ в
дакле сливено: као *volō* (non *volō*) и
немамъ, ерѣ се мамъ (*haben*) не го-
вори; — и ту ништа ніє доказао Г. Др.

Сообщити в болѣ, него саобщити
а саставити и сазвати в болѣ сербски,
него созвати, ерѣ в звати и ставити
сербски, дакле и сазвати в чисто серб-
ско; и ту ништа ніє отъ стране против-
не доказано; ерѣ заиста саобщити ніє
познатіе, него сообщити. —

На „не сумнямъ да ће дойти, или
не дойти“ отговорію в Г. Н. неосновано
(стр. 24 С. Н. Листа 1843.) а Г. Драго-
савлѣвичъ иде стазомъ нѣговомъ; ако ли
не признае, нека докаже, шта в у „не
сумнямъ“ погрѣшно речено. —

Свака критика треба да в безъ гнѣва
(не радья лѣпоте нигда тай стр. 78. 1.
кнѣиге Ода Муш.) а овамо принадлеже

*) развѣ ако се глаголь подразумѣва.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

У оне рѣчи Г. Драгос. „и то валяда по нѣ-
 говой измышлѣной Грамматикѣ“ на коє
 я ништа нећу отговарати; еда ли бы во-
 лео Г. Драг. да е по „иоше не измышлѣ-
 ной Грамматикѣ што казано?“ — пакъ и
 за онымъ, ели Г. непознатъ, или познатъ,
 нѣ ништа стало; не пыта се тво, него:
 шта? С. К.

ВѢСТИ.

Пешта. Едно изъ Острогона овамо у Пе-
 шту на Г. Ђ. К-а. управлѣно писмо, између друго-
 га ово явля: „Найновѣи предметъ общегъ на-
 шегъ говора састои се у едномъ прежалостномъ
 случаю, кои се овы дана у нашої околинѣ догодио.
 Чуйте! У селу Н. добру Г. Кнѣза Примаса земаль-
 скогъ, ужасанъ поразъ походѣо е едну семею зна-
 менитого подданника, чему е найвише повода дала
 претерано-неразсудлива ярость, коя
 е породъ была преуважене слепоче повчане. Под-
 давкъ, о коме е говоръ (но кога име не знамъ)
 натоваривши една кола ране оде у обличѣи ме-
 сто, и све дозна прода. Кући враћаюћи се разу-
 ме, да му се жена породила; ускори дакле, те
 кући јоштъ за рана — онай истый данъ — приспе.
 У авлию ушавши ни е ни изпрезао конѣ, него та-
 ки улети у собу, где му е драга породила лежала,
 и известивши се о њѣноме станю положи на асталъ
 новце за рану приѣмљѣне, и изыђе да конѣ из-
 прегне и намирѣ. Између исты новаца налазило
 се и неколико банкнота новаго типа. Шестоле-
 тнѣи сынчићъ играюћи се у соби смотри банкно-
 те, и мислећи да е само шаренъ папиръ (нара-
 вно о банкнотама јоштъ ништа не знаюћи) узме
 едну по едну, па све на малена парчета подсе.
 Мало часъ дойђе опетъ у собу газда, па јоштъ
 съ врата смотривши, где му се дете съ парчетима
 подераны новаца игра, у таку ярость дойђе, да
 е съ найвећимъ махомъ — у лютинѣ својој — по-
 дигнувши песницу беззазлено детенце у главу лу-
 нио тако, да е ово на веки престало играти се,
 ербо е на месту мртво остало. Видевши отацъ,
 шта е у претераномъ гнѣву учинио, разкае се и —
 у шталу отышавши тай часъ обеси се! — Баби-
 ца, коя е при сцени съ отцемъ и Сынѣмъ слу-
 чившой се у соби покрай породилъ была, не
 знаюћи шта ће съ мртвымъ дететомъ радети, изы-
 ѣе да домаћина потражи и съ њѣме се посаветуете.

Выкаюћи га по имену дође у шталу; кадъ амъ та-
 мо јој у очи падне жалостно позорѣе покајного ро-
 дителя. Потрчи у кућу, и узевши ножъ одсече
 штрангу, па којој е несрећникъ висѣо, — по све
 за бадава, онъ е већ мртавъ бы! Уплашена ба-
 бица у забунѣ својој натрагъ къ породильи врати
 се, и несрећный случай саобшти јој. Ова башъ при-
 елу бывша-валя да е на тай гласъ съ ума сышла —
 счепя ножъ, кои е кодъ њѣ быо, и покрай све свое
 слабости сама си гркляиш пресече. Да е одма изда-
 нула, не треба ни сумлѣти, будући е и онако-као
 родильи-преслаба была. — И тако у едномъ сату
 трое ны падну жертвомъ неразумне ярости и на-
 глости неограниченѣи покајниѣи. Истина е пакъ и
 то, да е изумрлѣи престаъ врло великѣи тврдица
 быо; дакле-као таквыи ни е знао себе обуздати у
 лютинѣ; амъ опетъ нека свакоме служи приме-
 ромъ, како е опасно желю за новцемъ и теци-
 вомъ претерану у грудима посити. Богъ бы дао,
 да овай последный буде у людскомъ сбытѣи!“ —

Школска Званична Вѣсть.

Одъ стране верховногъ наши народны Школа
 Надзирателства свѣма мѣстнѣима Школа Управи-
 тельма и Учителъма налаже се: да бы своя пол-
 годишня табеларна извѣстѣя што скорѣе своему ди-
 штриктуальному Управителю по прописаномъ начи-
 ну послали; на писму пакъ чиновномъ адресъ о-
 нако устроили, као што се лане чрезъ насъ у чи-
 слу 28 объявило: иначе устроена писма пећеду се за
 безплатна на пошти взирати и примати.

Одъ стране Кралѣвске г. н. с. Школа Дирекциѣ,
 свѣма, кои се тиче, объявлюе се, да е у Ирригу,
 Славн. Сремскога Комѣтата в. рошаницы, сиртѣио мно-
 гозаслуженогъ, и препохвалѣногъ Учителѣ Алек-
 сандра Васића, трећа класа упразниѣна остала. Съ
 њѣомъ е саюжено благодѣянѣе одъ 300 фр. б. вр. 4.
 хвата дрва и квартирѣ. — Одъ просителѣ пакъ
 Штациѣ ове изыскуе се, да е Препарандске науке
 савршио; ктѣме одъ части, да му е њѣмачкѣи ма-
 джарскѣи и латинскѣи языкъ познанъ. Кто дакле о-
 вакѣма снабдѣи Штацию ову получитьи желѣи, тай
 што брже некъ ускори молбено сво е у смотренѣи-
 ю томъ прошенѣе Почитаемѣи Общтинѣ Иррижкој
 послати, коя ће кандидацию учинити, и мени по-
 дѣети да Высокославномѣ наши Школа Надлежа-
 телству одма ради наименованѣи пошлѣмъ.

У Н. Саду 4. Марта 1843.

Дръ Петаръ Јовановићъ нар-
 г. н. с. Школа' ученѣи круга
 Сремск. Суррог. Директорѣ.

Родолюбивый приложникъ на фондъ наши народны школы подь руководствомъ Депутаціи находѣій се.

Чести. Г. Іованъ Чокерлянъ Парохъ Н. Бечейскій, Чести. Діецез. Конзисторіе Присѣдатель и ученогъ Содружества Пражкогъ Членъ и Кореспондентъ родолюбивымъ великодушны Србля жартвама одушевлянь, жертвовао е на фондъ наши народны школы 100 фр. б. вр. на кои се обвезао сваке године, докле главно не положн, припадаюћій интересъ 6 фр. плаћати. — Ово племенито дѣло, кое е већъ више пута засведоченомъ родолюбію садъ нову сыйность дало, у толико више заслужуе топлу благодарность и признательность, што е оно веће и благороднѣе, него што бы се праведно очекивати могло. Но шта не ће право родолюбіе учинити! Гореспоменутый Господинъ види, да су наше народне школе органъ развѣтка и напредка србске среће и благоставя; онъ види, да ће нашъ подмладакъ позиву народномъ овда само достойно се одазвати, ако у нѣгово младо срдце любовь къ науци, любовь и жаръ къ родолюбію и свему ономъ будемо уливали, што е достойно имена христіянскогъ. А где ово на другомъ месту можемо чинити, ако не у народнымъ школама, у нашимъ светилицамъ. У њима ћемо само најболѣ, и најлакше моћи научити: какви треба да будемо учителя и пастыри народни, какви рода и отечества сынови, съ единомъ речю: у њима ћемо се научити, у чему се права наша и нашегъ народа срећа састои. — Кадъ све ово живо човекъ себи представи, то ни е могуће, да онай, кой се народномъ добру радуе, и коме народна срећа дубоко на срдцу лежи, по могућству своимъ жертве на фондъ наши народны школы не приноси: ерѣ нема отца, кои се срећи свое дече не бы радовао, нама народа, коме напредакъ обштегъ блага не бы на срдцу лежао.

ПУТЬ ПО СВЕТУ.

Енглезскій національный дугъ, износи близу 800 милліона штерлинга, таку сумму, кою лако человекъ ни повяти, о камоли изброяти може. Еданъ Енглезскій журналъ овай дугъ ясно представля овимъ речма: Ево већъ 1842 година прође одъ рођеня Христова, одъ потопа до рођеня опетъ е прошло 2000 год., а мало манѣ година одъ створеня света до потопа по Израилтянскомъ рачуну. Дакле одъ створеня света до данашнѣгъ дана протекло е већъ близу 6,000 година. Кадъ дакле ово время одъ 6.000 година узмемо, и съ њиме національный дугъ Енглеза сравнимо, видићемо, да еданъ домаръ т. е 2 фр. сребра на свакой минутъ одъ овы 6.000 година спада!

У Уралнымъ бреговима нашла се 7 Новемб. 1842 год. една грудва сувога злата коя 72 Фунте тежка была, и то у дубльни 7 до 8 стопа.

У Сигету Сатмарской вармеји родолюбивый Унгарскій Графъ Іованъ Бетлеръ, кои е одпре 16,666 фр. 40 кр. В. В. за основанъ юридички школы жертвовао, и садъ е за овдашнѣгъ Професора Права кућу са единомъ баштомъ и ливадомъ за 10.000 фр В. В. купіо а за поправлянъ куће 1,000 В. В. поклоніо. — Лепъ занета и подражанія достоянъ примеръ! —

ПОГРЕШКЕ.

У проходећемъ числу следоће се погрешке наоде. На стр. 116. вр. 29. землѣ са земльомъ м. села са земльомъ. У писму Караѣорѣа (кое намъ е Г. Балугцинь саобштіо), у вр. 4. разу мао м. разумео; у вр. 18. неходисе м. находисе.

Ценаране 10. Марта на Пеншт. пияци
Пеншт. меровъ, грош. б. вр.

	наиб.	сред.	лош.3
Чисто жито	145	136	130
Наполица	94	90	82
Ражъ	85	82	78
Ечамъ	66	63	60
Зобъ	62	60	55
Кукурузъ	82	80	70

Станѣ дунава 10 Марта
6'. 10". 0''' (вадъ о.)

Издаватель Димитрій Іовановићъ. (Bastei Gasse Nr. 349)

У ПЕНШТИ словима Баймеловымъ.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

WWW.UNILIB.RS